

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-16/2
Konu : Sayın Kemal DEMİREL' in
7/19210 No'lu Yazılı Soru Önergesi

28.12/2006

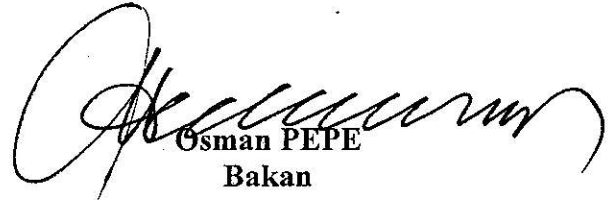
64818

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 11.12.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27918 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL' in "Eskişehir' de kirliliğe maruz kalan su kaynakları ile katı ve sıvı atıkların işlenmesine ilişkin ", 7/19210 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK
Cevabi yazı (3sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL' İN
7/19210 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

1: Eskişehir İlinin içme ve kullanma suyu, Porsuk Çayının Eskişehir İl merkezine girişinde yer alan Karacaşehir Regülatörü öncesinde Eskişehir'in içme ve kullanma suyunu temin etmek amacıyla İller Bankası tarafından su alma tesisleri, klasik arıtma tesisleri ve dağıtım tesisleri inşaatı 1989 yılında tamamlanmıştır. Arıtıldıktan sonra şehre içme ve kullanma suyu amacıyla verilen su aynı noktada Porsuk Çayından temin edilmektedir.

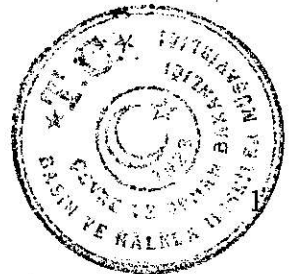
2- Hızlı nüfus artışı ve sanayinin gelişimi nedeniyle Porsuk Çayı bu illerin evsel ve sanayi atıksularının alıcı ortamı haline gelmiştir. Eskişehir il sınırları içerisinde Porsuk Çayı'na yapılan deşarjlar incelendiğinde, söz konusu çaya atıksularını arıtmadan deşarj yapan ve deşarj izni olmayan Kazım Taşkent Eskişehir Şeker Fabrikası, yeterli kapasitede ve verimde çalışmayan Eskişehir Büyükşehir Belediyesine ait Atıksu Arıtma Tesisinin atıksuları ve atıksularını arıtmadan bu tesise veren Organize Sanayi Bölgesindeki işletmeler bu kirliliğin olağan sorumluları arasında ön plana çıkmaktadırlar.

Bunların dışında Eskişehir İl sınırları içerisinde Porsuk Çayı'na deşarj yapan Dersan Deri San. Tic. Ltd Şti., Ford Otosan, Yurtbay Seramik, Hava İkmal Bakım Merkezi, Eskar Et Kombinası gibi işletmelerin atıksu arıtma tesislerinin bulunduğu ve yapılan denetimlerde bu tesislerin aktif olarak çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca Müdürlüğümüz elemanlarınca periyodik olarak alınan ilgili işletmelere ait atıksu numunelerinin analiz sonuçlarının sınır değerleri aşmadığı, standart değerleri sağladığı rapor edilmiştir.

3: Son yıllarda bazı yörelerimizdeki su kaynaklarında görülen kirlenmeler nedeniyle su ile ilgili tüm projelerde yalnızca suyun sağlanmasının yeterli olmadığı, suyun belirli bir kalitede olması ve bu kalitenin sürekli izlenmesi gerektiğinden ülke çapında su kalitesi ve kaynakları ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, sınırları dahilinde ve haricinde bulunan yüzey ve yeraltı su kaynaklarının çeşitli yollarla kirlenmesini önlemek amacıyla 2001/38 no'lu karar ile "İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği" çıkarılmıştır.

19.07.2006 04 No'lu MÇK kararı ile ise, atıksu oluşumuna sebebiyet veren sanayi tesislerinin DSİ sulama kanallarına ve drenaj kanallarına deşarjlarının engellenip, Büyükşehir Belediyesi Atıksu arıtma Tesisine bağlantılarının sağlanabilmesi için mücavir alan sınırları içerisindeki mevcut belediyelerin Büyükşehir Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisi ile aralarındaki kanalizasyon bağlantı sistemlerini tamamlamasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Bu kapsamda, ESKİ Genel Müdürlüğü Atıksu Arıtma Tesisi'nden 11.10.2006 tarihinde arıtmaya tabi tutulmadan Porsuk Çayı'na deşarj yapılan noktadan alınan kompozit su numunesinin analiz sonuçları ilgili yönetmelikte izin verilen sınır değerleri aştığı tespit edilmiştir. Bu nedenle 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Madde-9'u ihlal ederek çevre kirliliğine neden olan Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü hakkında 07.12.2006 tarihinde 48.000 YTL idari para cezası verilmiştir.

Müdürlüğümüz teknik personelince sık sık yapılan denetimlerde gerekli uyarılar yapılan Eskişehir Kazım Taşkent Şeker Fabrikası'na ait deşarj noktasından 19.10.2006 tarih ve 100/315 sayı ile alınan numunelerin analiz sonuçlarının izin verilen deşarj sınır değerlerinin üzerinde olması ve hali hazırda Porsuk Çayı'na deşarj edilebilmesi için gerekli olan deşarj izinlerinin olmaması nedeniyle 03.11.2006 tarihinde 2872 Sayılı Çevre Kanununun Madde-20/1/altıncı paragrafını ihlal ederek çevre kirliliğine neden olduğu için 24.000 YTL İdari Para Cezası verilmiştir.

4: Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin 27 ve 28 nci maddeleri gereğince atık bertaraf tesisi kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlığımızdan Ön lisans ve Lisans almakla yükümlüdürler. Türkiye de sadece bir adet endüstriyel atık düzenli depolama alanı ve bir tane de endüstriyel atık yakma tesisi (İZAYDAŞ) bulunmaktadır. İZAYDAŞ'ın yakma kapasitesi 35.000 ton/yıl, depolama kapasitesi ise, 790.000 m³ tür. İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme A.Ş. İZAYDAŞ dışında lisanslı bertaraf tesisi olmamakla birlikte, lisanslı geri kazanım tesisleri bulunmaktadır. İZAYDAŞ'ın yıllık yakma-kapasitesi 35.000 ton/yıl, depolama kapasitesi ise, 790.000 m³ tür.

Ülkemizde İZAYDAŞ'ın yanı sıra 70 civarında tesise geçici çalışma izni / lisans verilmiştir. Bu tesisler genellikle, Kocaeli, İzmir, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Hatay, Kayseri illerinde yer almaktadır. Bunun yanı sıra, bazı tehlikeli atıkları(boya çamuru, II. Kategori atık yağ, kullanılmış lastik, yağ ile kontamine üstübu gibi) enerji geri kazanımı amacıyla alternatif yakıt olarak kullanan 19 çimento tesisi lisanslandırılmıştır. Lisans/geçici çalışma izni alan tesisler ve çimento fabrikalarının listeleri www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr adresinde yayınlanmakta ve güncellenmektedir.

Diğer yandan İZAYDAŞ'ın kapasitesi yeterli olmadığından, tehlikeli atıkların envanterinin çıkartılarak, bölgesel boyutta atık yönetim planlarının oluşturulması yönünde 2000 yılında Bakanlığımızca hazırlatılan ve sanayinin yoğun olduğu Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan "Tehlikeli Atık Yönetim Projesi" ve Avrupa Birliği 2002 Yılı Mali İşbirliği Programı kapsamında yapılan "Yüksek Maliyetli Çevre Yatırımlarının Planlanması için Teknik Yardım" konulu projede sonuçlarına göre, Marmara Bölgesinde 1 adet , Akdeniz Bölgesinde 1 adet, Ege, Bölgesinde 1 adet yakma ve depolama tesisinin kurulması öngörülmüştür. Ayrıca, Mersin'de özel bir müteşebbis tarafından "Doğu Akdeniz Bölgesi Endüstriyel Atık Entegre Bertaraf Tesisi" projesi ile ilgili çalışma başlamış ve Bakanlığımızdan ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) Olumlu Belgesini almıştır. Ayrıca Marmara Bölgesinin Trakya kesiminde de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çalışmalar sürdürülmekte olup, arazi için yer tahsisi yapılmış, fizibilite çalışması tamamlanmış olup, ÇED süreci başlayacaktır.

5: Ülkemizde katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile Belediyelere ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7'inci maddesi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu gereği; her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili Yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı

biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Bu kapsamda katı atıkların, kaynağında ayrı toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, mevcut vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve bu tesisler için yer seçimi kriterleri ile ilgili esaslar, 14.03.1991 tarih ve 20814 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Bakanlığımızın 2003 yılında yayınlanan 2003/8 sayılı Katı Atık Genelgesi ile; il genelinde bölgesel işbirliği yapabilecek belediyelerin ve alternatif katı atık depolama alanlarının belirlenmesi istenmiştir. Ayrıca vahşi atık depolama alanlarının ise Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda kapatılarak rehabilite çalışmalarının başlatılması gerektiği yönünde tüm Valilikler talimatlandırılmıştır.

Bakanlığımızca bu noktadan hareket edilerek ülke genelinde birlik oluşturan belediyelere öncelik verilerek çalışmalar bölgesel düzeyde yürütülmekte olup, illere her türlü teknik ve finansal destek sağlanarak belli bir aşamaya getirilmiştir.

Eskişehir İli, Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri ile ilgili yer seçimi yapılarak tahsis aşamasına gelmişlerdir.

Cevap 6: Ayrıca, Çevre Kanununda Değişiklik yapılmasına dair 5491 sayılı kanunun geçici 4. maddesi gereğince, atıksu arıtma tesisini kurmamış belediyeler ile hali hazırda faaliyette olup, atıksu arıtma tesisini kurmamış organize sanayi bölgeleri, diğer sanayi kuruluşları ile yerleşim birimleri, bu tesislerin kurulmasına ilişkin iş termin planlarını bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa sunmakla ve belirtilen sürelerde işletmeye almakla yükümlüdürler. Bakanlığımızın 23.06.2006 tarihli (2006/15) Sayılı Genelgede, "Sanayi kuruluşları atıksu arıtma tesislerinin kurulmasına ilişkin İş Termin Planlarını, genelge ekinde yer alan İş Termin Planı (İTP) formatında hazırlayarak noter tasdikli olarak en geç 13 Mayıs 2007 tarihine kadar ilgili İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne sunmaları zorunludur" denmektedir.

Bu kapsamda Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Arıtma Tesisleri Daire Başkanlığı, 14.08.2006 tarih ve AT/87 sayılı dilekçelerinde İş Termin Planlarını müdürlüğümüze sunmuşlardır. Yaklaşık 70.000 m² alanda Eskişehir Sanayi Odası Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerden kaynaklanan endüstriyel ve evsel nitelikli atıksuların arıtılması amacıyla 12.500 m³/gün debisinde Atıksu Arıtma Tesisleri kurulması planlanmaktadır. Söz konusu alanda şu anda 228 kuruluş faaliyette bulunmaktadır. O.S.B Müdürlüğü, 01.01.2006 tarihinde fizibilite çalışmaları başlayan Atıksu Arıtma Tesisinin İş Termin Planını sunmak ve tesisi işletmeye almak için ilgili genelgede belirtilen sürelerden yararlanmak istediklerini bildirmişlerdir.

Kazım Taşkent Eskişehir Şeker Fabrikası yetkilileri ise, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne Atıksu Arıtma Tesisleri yapılması konusunda yazılı yatırım talebinde ve ESKİ'ne deşarj izni için başvuruda bulunduklarını belgelemişlerdir.

